



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

MANERES DE PENSAR



¡MAURA, NO!

¡MAURA, NO!



El ric.-Es una infamia, una ignominia, això d'empastifar els bitllets de banc!
El pobre.-Què vol que li digui... A mi... plim!

El míting del "Maura, sí!"

LS mauristes barcelonins ja han fet la seva petita aixera.

Un míting enquadrat de policies amb entrada restringida i oients convençuts, que sempre són fàcils de convèncer i mai protesten ni demanen *controversia*.

Això, mal ens està el dir-ho, també ho fariem nosaltres sense sentar plaça de valents, ni d'apòstols, ni de res de tot lo que amb aquest acte públic tractaven de demostrar els bons retrògrades d'encuny modern.

El «Maura, sí!» tenien que anar-lo a explicar a la *Casa del Pueblo*, o al *pueblo* sense casa, a pit descobert i prescindint de sabres policíacs, de *cacheos* i de *passaports*.

Sigui com sigui ells han eixit amb la seva, i desde lluny pareixerà que'ls nostres mauristes han renovellat les haçanyes d'Hèrcules. *La Veu de Catalunya* ja pot tornar a treure aquell famós títol que sempre té compost i a punt per a quan comença a fer calor: «Agitacions estivals».

Cristo, quin pit!, i quina empenyal, i quines ganes de fer mal, i d'arriscar la pell, i d'encendre guerres *intestinas* que tenen, aixeiros bons xicots del «Maura, sí!».

Cal una toçuderia manifesta empenyar-se en un sí, a l'hora que tothom diu «no!».

Quan el poble, quan el Govern, quan el rei, i fins quan les pedres del carrer criden, a la seva manera, «Maura, no!» i «Maura, renò!», ells surten amb el «Maura, sí!», com si apuntessin amb una escombra.

I l'interessat tan fresc, en el seu plaicid estíueig, donant les merces per cartal...

Per menys tanquen als orats.

Mes sempre resulta un passatemps honest el que les persones conservadores es passin a la violència i tirin per revolucionaries.

Es ben agradable tenir gent de creences i de posició que estigui disposada a fer pinyes i anar-se'n a la muntanya per un pintor d'aquarel·les.

Ara que'ls antics carlins ja no sabrien dur espardeñyes ni manegar el trabuc, han de deixar hereus per a aquests objectes de tanta utilitat.

Del «*Detente, balal!*» tampoc se'n parlava. Era necessari que de les camisetes jaumistes, suades pel sanitós excursionisme, passés a les dels conservadors d'en Maura amb major gloria i profit. Un escapulari així, ha de trobar sempre qui el gastí, per a l'eterna renovació del miracle. Altrament, les monges no sabrien què ofrenar als homes.

De manera que'ls joves de cases bones s'han decidit a l'activitat tràgica dels descamisats.

Aquests, en canvi, hauràn de recomanar prudència i seny, capgirant-se de conducta, per a que en el món no's perdi la raça dels prudents i dels benayinguts amb la pau de la llar i la tranqüilitat de la família. I arribarà un jorn que la mare bugadera advertirà als seus fills que evitin el tracte amb els senyorets de raça, si és que volen escapar-se de presiri o d'ésser fusellats en els fossos d'algun castell, per facciosos.

Això no vol pas dir que'l maurisme arribi a ficar bombes, però que està disposat a tot, inclòs a la sang i al foc, és ben vistent.

Per de prompte ja han començat a respallar als demòcrates. Sense un xic de democràcia no's fan coses greus. Els demòcrates, pocs o molts, són la *metxa*. Quan els tinguin els faràn anar al davant. Per ara ja han conquerit a un carreter. Perque ningú pogués dubtar-ne el varen enquívir a la taula presidencial del míting del Tivoli. No li consentiren que hi anés amb la roba de les festes per a no llevar-li el significat. Brusa i fuet, i qui se'n volgués convèncer que pugés allí dalt, que l'home es deixava tocar i sospesar com si fos un estri de prestidigitador.

Se diu si ara l'ensenyaràn a les senyores com a una fera agafada a les Indies, actualment en plena domesticitat. I el carreter, quan morí, tindrà benedicció apostòlica i *esquela* a *La Vanguardia*. Representaria una enorme ingratitud si no li paguessin la seva adhesió amb aqueixos honors.

En fi, que Déu els faci bons. Entretant, amb això del crit del «Maura, sí!», han fet que's cridés més fortament el

«Maura, no!» Els dos mots s'escriuen arreu. I la deria ha devingut tan grossa que fins en les monedes se graven les tals imprecacions. En els cèntims el «Maura, no!», en els duros el «Maura, sí!» Per cert que a un amic nostre ja li han pagat a deù cèntims una moneda de cinc que estava marcada amb la consigna negativa.

I ara vegin com un mallorquí poc o molt xueta, avorrit del poble, pot duplicar la riquesa d'Espanya somrient des d'un recó de món, mentres no manquin quatre desvagats que, per deport, el vulguin fer servir de redemptor amb botxí propi.

X. X.

En Bombita i El Poble Català

SUPOSEM an els nostres llegidors enterrats de l'incident d'*El Poble Català* amb en *Bombita*.

El Poble Català ha insultat a una honradíssima noia catalana, i un torero (que no és català) ha tingut d'eixir a la seva defensa.

Nosaltres, que no som defensors dels toreros, ens veiem obligats a donar la raó an en *Bombita*, perque's tracta no d'un torero, sinó d'un home davant de l'autor de l'injúria, que no és un home, sinó un mico.

No som partidaris dels valents. Ens fan fastig; però també ens en fan els covards. Covardia en l'escriure. Covardia essent sis a cridar socors des del balcó, i, més que res, covardia al negar el fet i l'intenció de les paraules.

El Poble Català, periòdic digne, hauria d'escupir el redactor per la finestra.

La tragedia de Bosnia



l'assassinat de l'arxiduc hereu i de la seva esposa, l'antiga comtesa Sofia Chotek ja d'ésser considerat com un crim polític purament anarquista, inspirat en l'odi simple a l'autoritat, pel sol fet

d'ésser-ho? Creiem que no. Aqueix doble assassinat té un evident caràcter nacionalista, és un producte dels odís bosniates contra l'Austria usurpadora de la Nova Servia. De manera que en realitat l'homicidi's deu en aqueix cas a un impuls precisament contrari a l'anarquisme; és el moviment d'un patriota exaltat i no el d'un *sens-patrià*. El rei Jordi de Grecia, si bé va ésser assassinat a Salònica, tot just conquerida, va ésser-ho per un grec; no hi va haver, donis, en aqueix delict cap significació patriota.

Per a trobar un precedent històric an el crim de Sarajevo, haurem de retreure els atentats dels fenians irlandesos, les venjances dels polacs contra els russos, o les violències carbonaries de l'Itàlia irredempa. La persona del magnicida, en aqueix assassinat, ens recorda també aquell Sand, estudiant alemany qui matà a Kotzebue en 1819. La circumstancia d'haver precedit a l'homicidi una tentativa fracassada, executada per un obrer, indica previa conjuració, i treu caràcter individual a l'atentat. Un obrer, un estudiant... ¿No demostraria això un acord de joventuts nacionalistes amb elements de caràcter societatari?

La transcendència de l'atentat serà considerable. L'arxiduc hereu representava el partit bèlic, cesarista; tenia una significació consemblant a la del Kronprinz germànic. En aqueix sentit, la desaparició de l'arxiduc Francesc Ferràn, podria ésser la d'un perill futur per a la pau d'Europa. Darrerament, amb ocasió de la guerra balkànica, alguna intemperancia de l'arxiduc va estar a punt de provocar un conflicte. El veto d'Austria contra Montenegro, aleshores de la presa de Scutari, i l'instauració de l'absurd reialme d'Albania, poden ésser atribuïts a ingerències de l'hereu de la Corona austriaca, que s'aprofitava de la decrepitud de l'Em-

perador. El partit catòlic, per altra part, fia va en la persona de Francesc Ferràn les seves més falagueres il·lusions; de manera que un doble caràcter clerical i militarista era atribuït al príncep encarregat de recullir l'herencia delicadíssima de Francesc Josep.

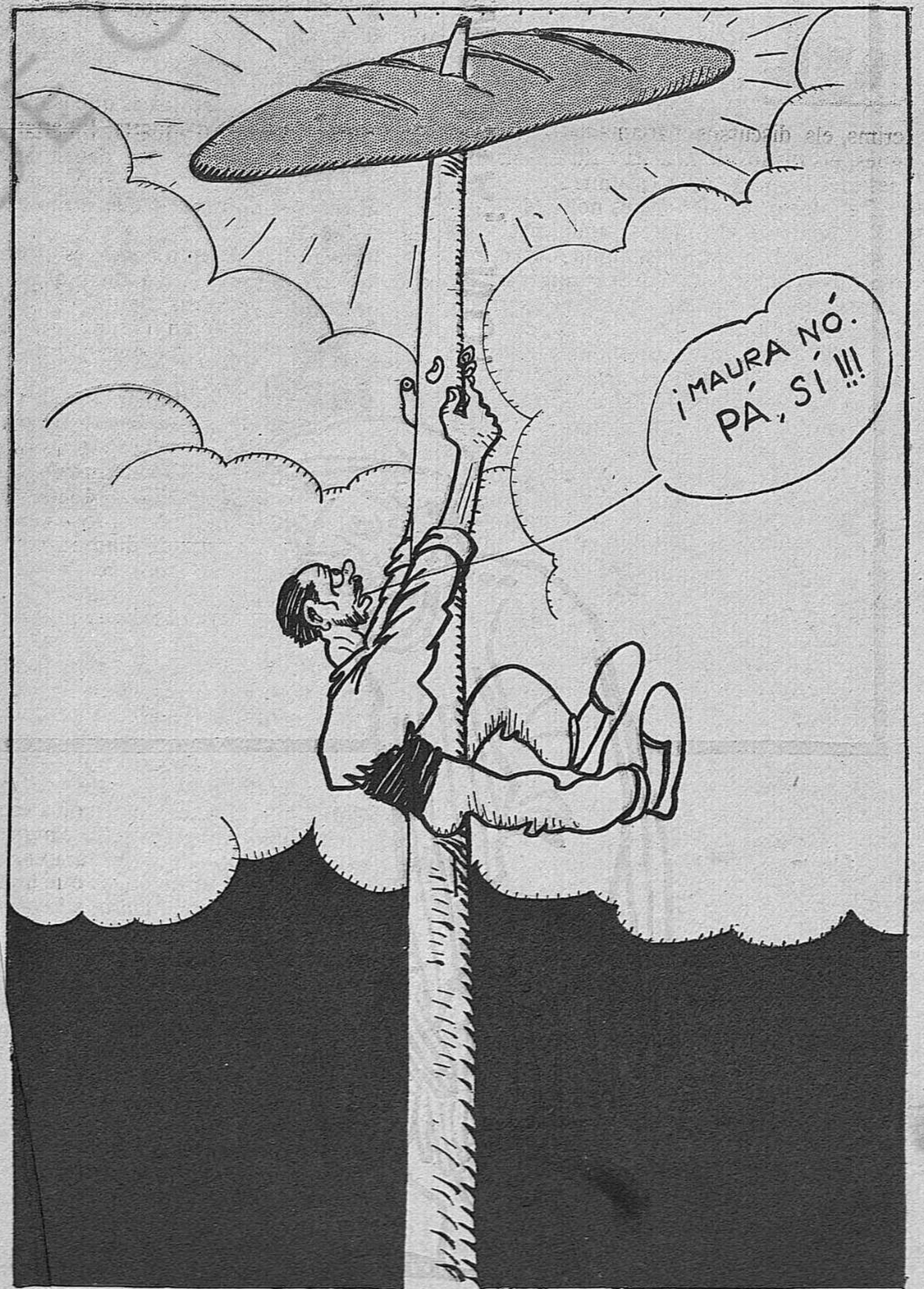
Herencia delicadíssima; perque l'imperi austriac, despulla de lo que un dia va ésser Sacre Imperi germànic; és un conglomerat de nacions que s'odien a mort i semblen esperar la desaparició de l'únic vincle personal que'ls manté units encara, per un respecte a la vellesa ja històrica de l'Emperador. L'element germànic, l'element eslav, l'element italià, tota la gama de les nacions aries, lluiten com a germans enemics en aqueixa Tebaida, inverosímil contuberni diplomàtic. El cas de Bohemia en quant a Austria, el cas de Croacia en quant a Hungría, el cas de les províncies italianes irre-demptes; veïeu aquí el magne problema de la lluita entre nacions i Estats, en la més aguda de les seves manifestacions. Fins se dona el cas d'una nacionalitat com Croacia, somesa a una altra nació mig-somesa (Hungría), i ajudant a Austria a tiranitzar els italians de Trieste, per baixa adulació a la potencia imperial austriaca contra el reialme apostòlic húngarès.

Bosnia i Herzegovina, com la Croacia, son elements eslaus incorporats violentament a la corona austro-húngara. Tots recordem la manera poc lleial com foren anexionades a l'imperi, per sorpresa, aquelles dues províncies aleshores de la revolució turca. Si, per un costat, va faltar-se a la noblesa diplomàtica envers Turquia, per altra part va prescindir-se en absolut de la voluntat dels habitants, que aspiraven a l'unió a Servia, conforme amb l'instint de la raça. Si comparem aqueixa conducta fredament

cancilleressa amb la corrent nacionalista preconitzada per Napoleón III, notarem una reacció de la raó d'Estat contra el principi de les nacionalitats, un retorn a les conveniències diplomàtiques contra les voluntats populars. L'unitat italiana, consumada precisament contra Austria, va ésser una victòria de la corrent nacional contra la diplomacia. Avui Austria, potencia vella, on romàn l'ombra de Metternich, retorna als antics manejos de cancelleria. L'actitud cada vegada més irritant de l'imperi germànic contra Alsacia i Lorena i contra Polònia, i de l'imperi rus contra Finlàndia, demostren be que'ls forts cesarismes son un perill internacional tant com un perill interior; vegi's, com a contrast, la conducta de la lliberal Anglaterra amb Irlanda, avui a punt de veure implantada la seva plena autonomia.

Aqueix doble assassinat és un episodi més de la tragedia dels Habsburg. El vell Francesc Josep té una grandesa de *protagonista*, superior a la seva grandesa d'emperador i rei. Rubén Darío ha comparat aqueixa desventura amb la dels Atrides. Veïeu aquí una corona de dolor familiar, devora la qual són petites contrarietats el dolor imperial de Magenta, Solferino, Sadowa, i la constitució d'un imperi germànic rival i protestant. Francesc Josep, degà de reis, persistencia d'una historia anterior a nosaltres, deu tenir el cor embotat per la duresa dels cops que l'han batut com una enclusa. Cal recordar-los? El seu fill únic, Rodolf, mort a Meyerling amb l'esplèndida Maria Vetzer, en les circumstancies de dolorós romanticisme que tothom sab.—El germà, Maximilià, fusellat a Querétaro per les ires de la revolució me-

El conflicte del pa, a Madrid



—Si ens el pugén gaire amunt, aleshores sí que creuré amb la "revolucion desde arriba"!

xicana.—L'esposa, l'emperatriu Isabel, assassinada a Ginebra per Lucheni, en el més vil i estúpid dels regicidis.—La cunyada, duquesa d'Alençon, morta esglaiosament a París, entre les flames del Bazar de la Charité. L'altra cunyada, Carlota, viuda de Maximilià, boja de dolor, per tota la vida, en el manicomi... Què més encara? Li mancava presenciar avui, ja amb un peu a la tomba, la seva successió política extingint-se també en una diada, de sang, com obeint a la maledicció de no sé quina divina potència.—El món és horrible!—diuen que ha exclamat el vell sobirà... Amb quins ulls plens d'espant entrarà en la gran ombra aqueix home, coronat d'or i de martiri? L'únic consol deu ésser, en aquests cataclismes d'ànima, l'impossibilitat de vibrar més que amb les grans deses...

L'arxiduc Francesc Ferràn tenia també el seu petit romanticisme personal, com casi tots els Austries. Si Rodolf tingué la comtessa Maria Vetzer, Joan Orth consumà la seva desaparició novelesca, Francesc Ferràn, en un impuls de cor, va escullir per esposa una dona de sang no reial. Ella no hauria pogut (segons el protocol) anomenar-se Emperatriu; no l'hauria acompanyat en la grandesa de la porpra; però l'ha acompanyat en la grandesa de la mort; i una mateixa porpra els haurà cobert a la fi...

...Lectors meus, republicans com jo, os demano una compassió d'homes pel vell Francesc Josep d'Austria!

GABRIEL ALOMAR

Calamitats



JA ha començat l'estiu d'una manera tan alarmant que fa témer un final desastrós.

Les sangs s'escalfen, s'exalten els cervells, els nívris s'exciten i sovintegen els crims, els discursos parlamentaris, les vagues, els pianoes de maneta i altres mils menes més de parecudes calamitats.

Del Marroc plouen males notícies. No contents, els moros, amb matar-nos sovint algun soldat, i fins algun oficial, han tirat darrerament una pedra a la cara del comte de Romanones, amb greu perill de rompre-li la barra.

Del Congrés vénen pessimes impresions. La segona esquadra, el negoci de la sal i l'assumpte del Banc d'Espanya són qüestions que preocupen als nostres parlamentaris, i mentres uns invoquen els sagrats interessos de la patria i la salvació econòmica del país, per a dur a bon port els seus projectes, altres s'hi oposen ardidament, per creure que's tracta senzillament d'uns quants negocis bruts destinats a curar l'excessiva nefedat d'algunes butxaques.

A Madrid, amb l'excusa de que la farina s'abaixa, els forners apugen el pa, i el poble, veient que'l pa li fuig de les mans, l'empaita a cops de pedra. I el Govern, per anar seguint la beta, empaita al poble a cops de sabre.

Crims a Barcelona; vagues a Igualada; calor a tot arreu!...

I, per virolla de tantes desgracies, ara no més falta que, rient-se de totes les lleis del *candau*, la colla de frares i monges que França es disposa a treure's del damunt, caigui sobre de la nostra pobre Espanya com una bandada de corbs famolencs sobre una rossa en plena descomposició.

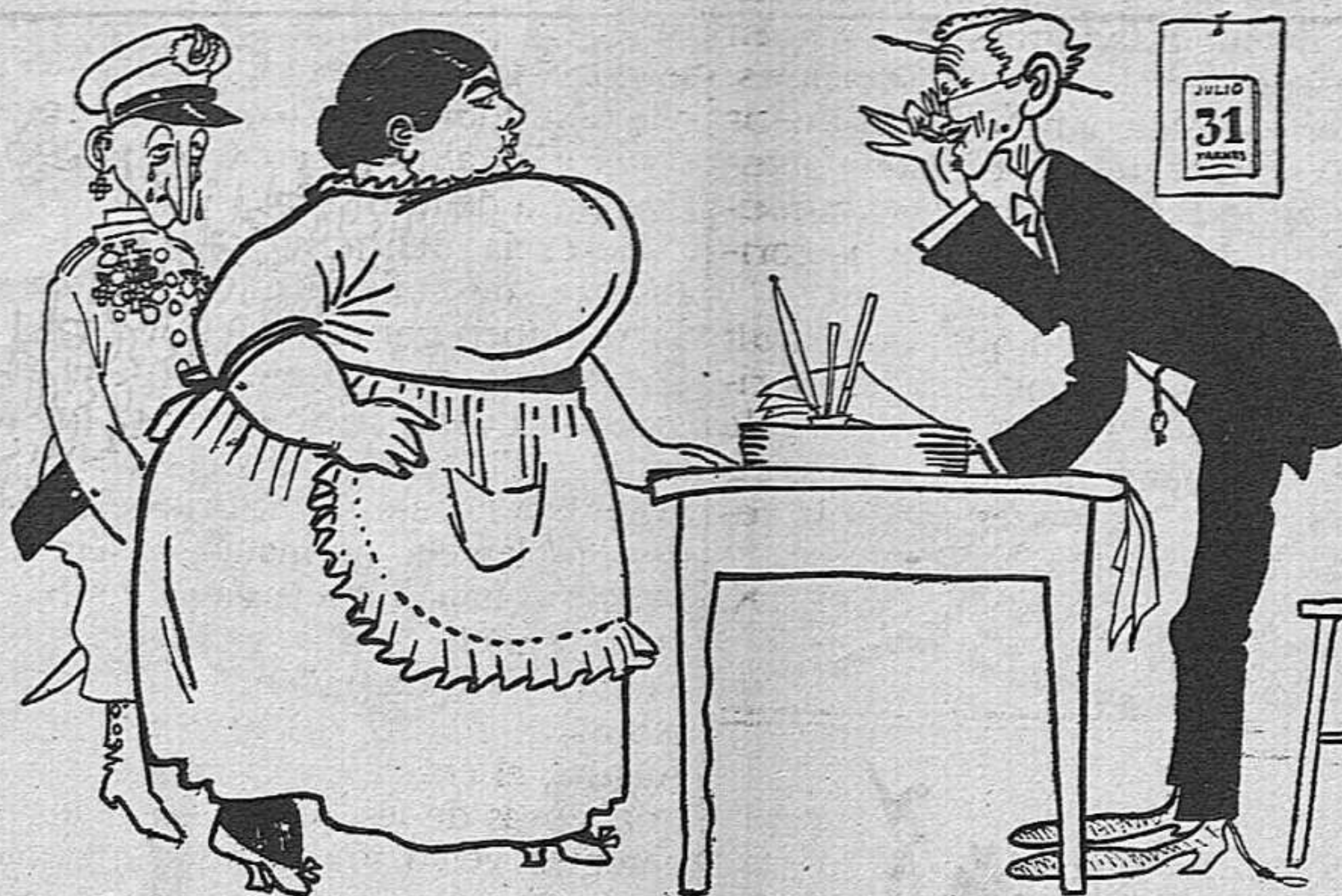
JEPH DE JESPU

SONATA XLV



SE veu que pels corredors del palau imperial d'Austria va tornar a passejar-se la fantasma. Aquesta vegada el seu dit senyalava a les persones del príncep hereu i de la seva dona. Aquesta vegada no ha sigut pas un resultat d'afers d'amor, ni l'amargura lo que

Al entorn d'un crim sensacional



—Con que... se llama usted Nieves?... Pues vaya un veranito fresco vamos a pasar!

ha omplert d'odi'l pit d'uns homes i lo que ha armat els seus braços, sinó un intens irreflexiu amor a la seva patria, la vella Servia esquarterada sobre la qual pesa com un plom la petja del imperi austriac.

Molta engunia fa aquest vell emperador que veu caure al seu voltant, sempre morts per la violència, als seus més afins, però també s'ha de tenir present la repressió que feu a Hungría i sobre tot que la Bosnia no era pas terra seva i que dintre'l cor d'un jovenet de dinou anys el patriotisme s'inflama molt depressa.

A Madrid han tingut una mena de començament de setmana tràgica, sino que en contes de cremar convents cremaven fleques i després se menjaven el pa torrat.

La veritat és que això del flequer madrileny se veu que és cosa bona; abaixen el preu del blat, eh? doncs ells apujen el preu del pa. Saben com ne diuen els de Barcelona d'això que feren els seus colgues? Llibertat d'industria.

Molt bé *salao!* La llàstima és que'ls obrers de Madrid, davant d'aquesta llibertat se n'han preses unes altres, que deuen haver cogut bastant als perjudicats sense que puguin aliviar-los les fulles que'ls nostres volen posar-ls-hi.

Qui ha quedat bé, en tot això, és en Sánchez Guerra. El primer dia dient que si es necessari que'ls governs siguin tolerants i que'ls flequers abusaven i que... vaja que quasi tenien raó els que volien pa, no al preu antig, sinó de franc.

A l'endemà, quan els armats ja havien batut el cap a varies persones, se cambià la decoració, i quedem en que'l Govern ha d'ésser enèrgic, que no's pot permetre l'anarquia, i que... vaja, que encara en feren poc els armats d'obrir testes com si fossin cocos.

No vegeren la parada de diumenge? Que no n'hi hagué, dius? Sí, home, sí. És un dir, pot-ser no va ser parada; foren maniobres, i més importants que no pas les de Calaf.

La guardia civil a batallons, els policíes a regiments, la secreta en escamots fent d'investigadors i d'escorcolladors, o no deixant passar als paisans que podien pertorbar les cargues que devien donar-se contra un enemic imaginari, perque això i res més eren els quatre gats que anaren al Tivoli a escoltar les bacinades del senyor Taff i companys de causa que de Madrid ens facturaren.

Estic quasi bé segur de que'ls que tiraren pedres a l'automòbil del *Maura*, sí! era gent pagada, *claque*, vaja!

Diu que'ls requetés estan tan empipats amb el nomenament de quefe a favor del senyor Junyent, i que's disoldran. Ja'ls veig a tots disfregats de *boy-scouts*.

Què dius ara? Lo del *Bomba*? No'n vui parlar, m'estimo massa als d'El Poble Català.

I quina calor, noi!
Enric, porta beure!

MORITZ LXIII



Notes de fora

Lloret de Mar.—El matrimoni lliurepensador Climent Rachac i Dolores Llinàs, ha inscrit en el Registre civil un seu fill, amb els noms honorosos de Rizal, Riego i Progreso, martirs de la llibertat i encarnació sublim de renovació per redimir un poble oprimí, vexat i resignat a sucumbir amb la tirania més desenfrenada.

Foren testimonis d'aquest acte d'emancipació religiosa, els coneguts lluitadors del laïcisme Joan Ros i Gros i Joan Reyne i Sureda.

Actes com aquests són dignes d'encoratjament, i molt més dignes que'ls d'aquells mals pastors que prediquen llibertat i venen vinagre.

Sant Feliu de Guixols.—S'ha canviat el nom del carrer de Sant Ramón pel del carrer d'en Vallès i Ribot. El nostre Ajuntament creu doncs que ha arribat l'hora de substituir els sants pels republicans. *Ça marche*, que diuen els francesos.

Reus.—Un *saltimbanquis* francès ha demanat permis al alcalde per fer exercicis funambulescs al cim del campanar de l'església de Sant Pere. Creiem que'l clero s'hi oposarà. És natural que no vulgui competencies. La comèdia ja la fan prou a dintre els nostres saltimbanquis místics.

Girona.—Diumenge passat va tenir-se que suspendre la manifestació en honor dels braus militars fusellats Ferrándiz i Bellés. La causa fou deguda a haver-se rebut un telegrama del diputat Fernández del Pozo dient que no podia assistir-hi.

Santa Coloma de Farnés.—S'ha constituït en aquesta població una Joventut Maurista.

Pons.—Ha quedat formada una societat que té per objecte la creació d'una gran biblioteca popular que s'instalarà en els baixos de la Casa de la Vila.

Felicitem als iniciadors de aqueixa millora cultural.

La Bisbal.—S'ha celebrat un miting públic per a tractar de la municipalització del servei d'il·luminació elèctrica. El projecte sembla tenir molts defensors. Veurem que'n sortirà.

Palamós.—La festa major ha resultat una mica trista. Per a acabar-ho d'adobar varem tenir un gran foc, un foc horrorós en una fàbrica. Ja't dic jo que ha estat de broma Sant Pere!

Amb això i amb l'orquestra contractada pel Centre Econòmic, que tocava uns balls de l'any de la Picó, ja us dic que s'hem ben lluit en aquesta festa!

GUSPIRES

—Deu mil·lions que'l Govern dona i deu de l'Ajuntament són vint mil·lions—deia un mano, fent xifres en un paper.—
Amb vint mil·lions—afegia, tancant els ulls i rient—quina Exposició més maca i... quins negocis farem!...

A les fleques de Madrid hi ha hagut una gresca grossa: pans en l'aire, sacs viudats, al carrer llonguets i coques.

—Però, bon forner, digueu, per a irrità aixís al poble, què redimontri heveu fet?
—Ai!... Un pa... com unes hosties!

Furiat com una tromba corre avall de la Rambla: primè enganxa a una vella, després destroça un arbre, aquí reventa un cotxe, allà mata tres cabres.

Què és això, déus piadosos?
—Es l'auto incomparable, és l'ànima del sigle, és el progrés que passa!

—D'Àfrica diuen... —A veure.
—Diuen que... —Vagi seguint.
—Que aquest dia... —Digui, digui.
—Va haver-hi... —Va haver-hi, sí.
—Un nou... —Ja torna a encallar-se?
—Un nou... —Endavant; així.
—En fi... que hi va havé una cosa... que... vaja, que no's pot dir.

Ja té raó el diputat de voler-se'n tornà a casa. Ha treballat tant, pobret, durant aquesta campanya! Ha dit «sí» vintidós cops, ha dit «no» setanta quatre, ha aplaudit a en Bergamín, ha saludat a en Besada, ha fet «ah!» en trenta ocasions i ha interromput cinc vegades!

S'ha obert ja el despatx de cèdules de la vigen emissió.

I Maura sí i Maura no. La sal va a quedar gravada amb un impost que fa pò.

I Maura sí i Maura no. Prompte vindran a cobrar-nos la nova contribució.

I Maura sí i Maura no.

Un braç que de cop s'allarga... Pam, pam, pam!... I prou. Ja està. Un home fort, ple de vida, cau sobre un bassal de sang. L'ofici, perquè negar-ho? és lucratiu i elegant; però cada jorn que passa resulta més exposat. Tant, que jo, si algun reialme vingués avui o demà a oferir-me una corona no l'acceptaria pas.

C. GUMA

En Boladeres

s'encarrega de la vara

SEMBLA que la presa de possessió del senyor alcalde de R. O. ha sigut un d'aquells actes brillantíssims que deixen estàtics als espectadors.

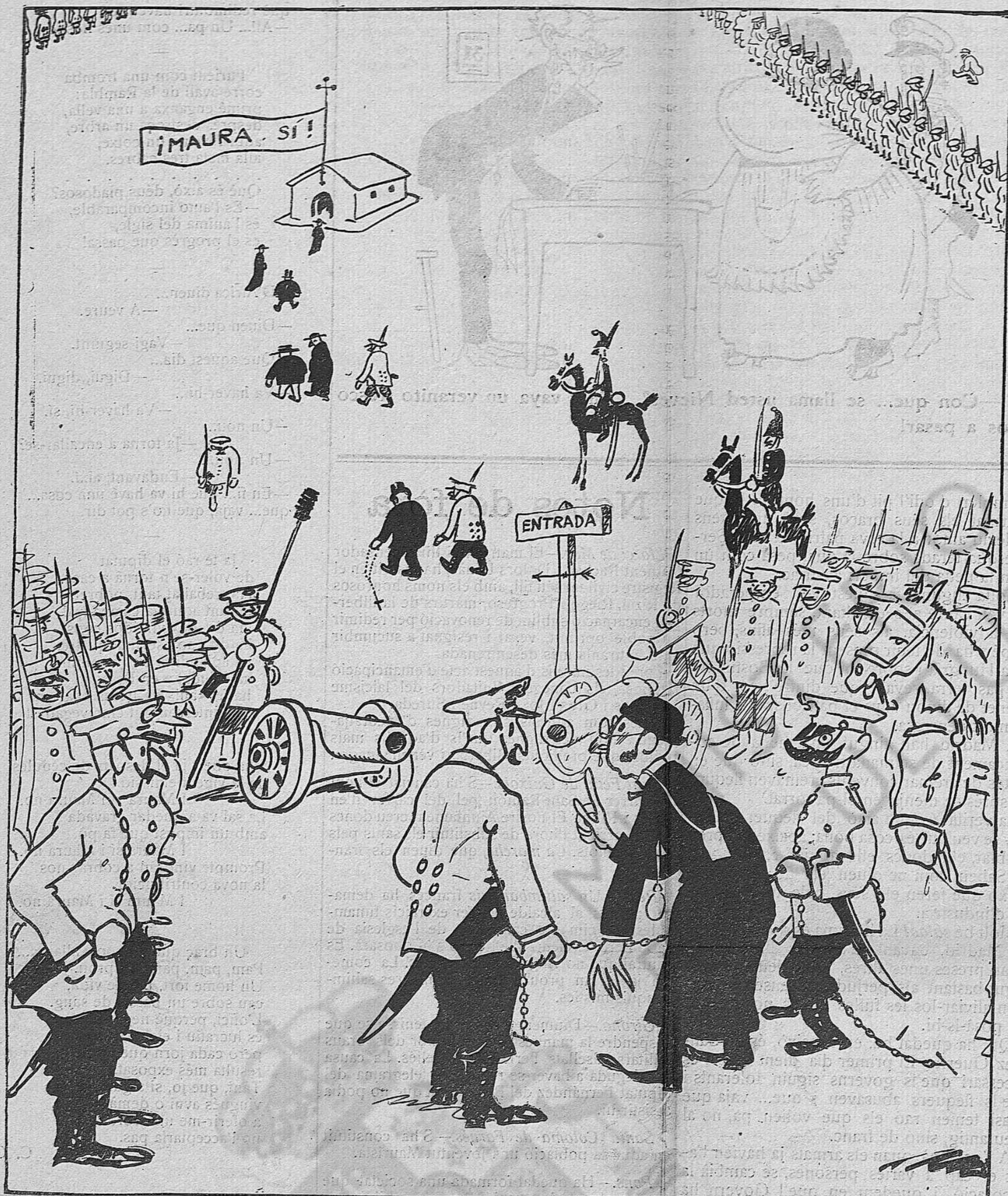
Això d'encarregar-se del govern d'una ciutat ja deveu saber que és cosa trascendentalíssima i que s'acostuma a fer-se amb certa pompa i quelcom cerimoniosament.

Així ho devia creure el senyor Boladeres quan dijous passat al matí, dins el seu despatx, esperava l'hora de rebre la vara, davant de tots els regidors, en el saló de les festes, entre'ls discursos de consuetut i tot el ritual que'l cas requeria.

El senyor Boladeres no tenia encara, segurament, una idea aproximada de la nostra democràcia, ni del paper trist que pot representar una autoritat imposada pel Govern i, per més pega, impopular.

Els fotògrafs i reporters, i algun que altre curiós, enganxats com el propi personatge, pel qual es tenia que fer la festa, es preparaven a fruit de la solemnitat de la recepció, quan el senyor Pich, acompanyat dels seus companys de Consistori, ha comparegut i, allargant-li el bastó de manament, li'n ha fet entrega amb un senzill: «Si és servit». Després de lo qual ha girat l'esquena, entornant-se'n per on havia vingut.

La setmana política



El míting maurista del diumenge

I el novell alcalde ha restat sol amb el bastó als dits—amb aquell símbol d'autoritat que se li acabava de donar en la mateixa forma que si fos una unsa de magnesia—esmaperdut i entontit.

Heus-aquí a què ha quedat reduïda la cerimònia.

Vaja, estem persuadits de que tenim alcalde per quinze dies.



NOTES OBRERES

El rebombori del pa

Els tumults populars que acaben de produir-se a Madrid a causa de la puja del preu del pa haurien de fer reflexionar als elements organitzadors de l'Exposició Elèctrica de Barcelona. Per una odiosa confabulació dels flequers madrilenys, el preu del pa va ésser apujat sense raó a la capital d'Espanya i el poble, per a venjar-se dels que volien explotar-lo ha saquejat les fleques. Els fets han estat greus, però ho haurien estat molt més si les autoritats no haguessin fingut una

certa tolerància davant la multitud amotinada.

Els desordres per culpa del preu alt dels queviures abunden en l'història i sovint els trobem en l'origen de les revolucions que han fet frontollar les nacions. Aquesta qüestió té una importància grandíssima. Els que, estant obligats a fer-ho, no s'en preocupen, se fan culpables de les perturbacions que en puguin esdevenir.

Els successos de Madrid han de servir de lliçó a Barcelona. Cada dia se va accentuant aquí l'alça del cost de la vida. Puja el preu dels lloguers i el dels queviures. El desequilibri entre els jornals o sous i els gastos naturals del viure se fa gradualment més gros.

Amb ocasió de l'Exposició de 1917 el fenomen s'agrarà fortament. Si no's prenen a temps disposicions que ho evitin, creixerà l'apilament de famílies obreres en pisos indecents i insalubres, el preu d'aquests miserables estatges augmentarà en proporcions enormes i l'insuficient alimentació dels treballadors costarà molt més cara. Els industrials i els comerciants tindran una compensació de l'encairiment de la vida en l'augment dels seus guanys. Però aquesta compensació no la tindrà la classe obrera. Hi haurà una gran demanda de braços de treball, però la riuada de l'immigració omplirà Barcelona de jornaleros de totes les regions d'Espanya, especialment d'Aragó i València.

I és prudent, és humà deixar que les coses segueixin fatalment el seu curs? És prudent, és humà que mentre l'Exposició de Barcelona faci brillar damunt la nostra ciutat els esplendors de la civilització, les magnificències de la riquesa i les ostentacions del luxe, se deixi que els dolors del proletariat augmentin, que les angúnies de la vida creixin en les llars dels treballadors?

Avui més que mai, fora una imprudència greu i perillosíssima el deixar que les coses segueixin fatalment el seu curs. Perquè en aqueix curs fatal podria produir-se una airada protesta. La psicologia del nostre poble fa que aquest sigui, en això més terrible que cap altre. *El rebombori del pa*, famós en la nostra història, podria repetir-se, i amb major gravetat, posant en un gran certàmen de civilització l'episodi cruent d'un drama social.

Cal que la feina dels organitzadors de l'Exposició no s'en vagi tota en viatges, àpats, discursos i repartició de càrrecs. Cal que pensin en els lloguers que s'encareixen, en els queviures que pugen, en l'onada immigratòria que espera a la nostra ciutat. Si no volen o no saben atendre els complexos problemes socials que agravarà l'Exposició, contraurà una feixuga responsabilitat.

A. R. I V.

REPICS



BONA l'hem feta!... Sembla que'l Govern, passant per damunt de tota mena de consideracions, està empenyat en establir un impost formidable sobre...

—Sobre les ostres verdes o del color que siguin?... Sobre les plomes dels berrets de les senyores?... Sobre la bencina dels automòbils?...

—No, senyors. Sobre la sal!

Això, amb permís del fiscal sigui dit, és atentar contra la integritat de la patria.

Perque, si a Espanya li treuen la sal, volen fer el favor de dir-nos que li queda?

Aquest dimoni de Romanones és infatigable. Tot just fa quatre dies que es al Rif i ja té organitzats comitès electorals a Nador, a Zeluán, a la Restinga i a la «Segunda caseta».

En les vinentes eleccions preparem-nos a veure augmentada la host monàrquica amb quatre diputats nous:

Mohamed el Fresc.

Mustafà Katúfols.

Muley Labarra.

I Ali-ben-Tranquil.

Tots quatre, naturalment, romanonistes i disposats a seguir al comte per tots els camins que porten al rebost.

Valent míting, el dels mauristes, celebrat el darrer diumenge!

Hi havia més gent a fóra que a dintre.

I la gent de fóra tot eren policies armats fins a les dents.

Així i tot, va haver-hi bronca en gran, a dins i a fóra.

Està vist que'ls del *Maura, sí!* i els del *Maura, no!* no hi caben, junts, damunt la terra.

Interviuat pels periodistes madrilenys, el senyor Dato ha dit que la famosa llei de Jurisdiccions es derogarà, però més endavant, «perque no es cosa de tractarse a la ligera».

Ell raí!

Ell sí que ho pot tractar a la lleugera, tot lo que's refereix a les Jurisdiccions.

Els que no li poden tractar són els periodistes.

S'ha obert una subscripció per a la filla de aquell gran patrici que's digué Pi i Margall.

La pobre senyora es troba tan faltada de recursos, que, si la caritat no la salva, morirà en la més espantosa misèria.

Vetaquí un cas al qual no arriben gaires fills de polítics, sobre tot, si han sigut regidors.

Durant la visita d'inspecció que està fent en les seves possessions del Marroc, ha sigut apedregat el comte de Romanones.

Ara, un dia d'aquests hi té d'anar en Felip Rodés, al Marroc.

M'hi jugo un peix que no l'apedreguen.

Nostre pa de cada dia.

Els madrilenys s'han amofinat contra's forners a conseqüència d'una puja en el preu del pa.

Fleques assaltades, saqueigs en gran, trets, revolta, demanin!

I l'aldarull ha ocasionat una baixa d'existències a tal punt que s'han arribat a vendre senzills llonguets a vint cèntims.

Els crífs del dia han d'ésser, doncs:

Maura, no!

Pa barato, sí!

Els sermons de l'Apostolat de l'Oració que's celebren actualment a l'església de Betlem, van a càrrec de l'orador sagrat Manel Cubí.

Ai, quan el Sant Pare ho sapiga!

Ell que no accepta res modernista, haver de veure com el *cubisme* s'apodera dels cub...ells místics?

Bases d'intel·ligència.

Els vells progressistes i els vells federals històrics han pensat unir-se per a formar un bloc.

Ja es veu d'una hora lluny lo que això serà: Un monte-pio.

D'ara endavant, el Governador civil de Barcelona únicament permetrà la celebració de mítings polítics en els defores de la ciutat.

Ara voldria que'm diguessin:

¿Què li hauràn fet els pobres defores al senyor Governador per a que'ls castigui amb aqueixa crudeltat?